

Verkennd Ecologisch Onderzoek Voorweg 47-51 te Noorden

Colofon

Titel	Verkennd Ecologisch Onderzoek
Subtitel	Voorweg 47-51 te Noorden
Status rapport	Definitief
Projectnummer	19A102
Datum uitgave	mei 2020
Samengesteld door	John van Gemeren, senior adviseur Watersnip Advies Heidi van der Welle, medewerker Watersnip Advies
Foto's	Watersnip Advies
Naam en adres opdrachtgever	Vink + Veenman B.V. Nieuwveenseweg 32 2421 LD Nieuwkoop
Contactpersoon opdrachtgever	Dhr. W. Kaandorp

Alle auteursrechten ten aanzien van dit rapport worden uitdrukkelijk voorbehouden. Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van Watersnip Advies, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	3
2	LOCATIEBESCHRIJVING	5
2.1	HUIDIGE SITUATIE	5
2.2	PLANNEN	5
3	TOETSINGSKADER	7
3.1	EUROPESE RICHTLIJNEN	7
3.2	LANDELIJK NATUURBELEID- EN WETGEVING	7
3.2.1	<i>Wet Natuurbescherming 2017 (Wnb)</i>	7
3.2.2	<i>Natuurnetwerk Nederland</i>	11
3.2.3	<i>Omgevingsvisie en Omgevingsverordening (1 april 2019) en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013)</i>	12
4	RESULTATEN ONDERZOEK	15
4.1	METHODE	15
4.2	FLORA	15
4.3	FAUNA	16
4.3.1	<i>Vogels</i>	16
4.3.2	<i>Vissen</i>	16
4.3.3	<i>Amfibieën</i>	17
4.3.4	<i>Reptielen</i>	17
4.3.5	<i>Grondgebonden zoogdieren</i>	17
4.3.6	<i>Vleermuizen</i>	18
4.3.7	<i>Overige soorten</i>	20
5	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	22
5.1	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	22
5.2	SAMENVATTING T.A.V. BESCHERMING SOORTEN	23
5.3	ALGEMENE ZORGPLICHT	24
6	BRONNEN	26

1 Inleiding

Vink+Veenman is voornemens 3 woningen te bouwen op het perceel Voorweg 47-51 te Noorden. Op het huidige perceel staat een kantoorpand dat daarvoor gesloopt zal worden.

De initiatiefnemer van de voorgenomen plannen dient te verkennen of er mogelijk schadelijke gevolgen zijn voor beschermde natuurwaarden in het plangebied. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen beschermde planten- en diersoorten en beschermde gebieden. Daarnaast dient een AERIUS berekening uitgevoerd te worden vanwege het nabij liggende Natura2000-gebied 'Nieuwkoopse plassen & De Haeck'. Door middel van een stikstofberekening kan worden bepaald wat het effect is van de plannen aan de Voorweg 47-51 t.a.v. de stikstofgevoelige Natura2000-gebieden in de omgeving.

Concreet betekent het dat nagegaan moet worden of:

- Er overtreding van de verbodsbepalingen voor beschermde soorten plaatsvindt (toetsing Wet Natuurbescherming).
Beschermde plantensoorten mogen niet vernietigd of beschadigd worden. Beschermde diersoorten mogen niet gedood, verwond of opzettelijk verontrust worden. Daarnaast mogen hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfsplaatsen niet beschadigd, vernield, uitgehaald, weggenomen of verstoord worden en mogen hun eieren niet vernietigd of vernield worden;
- Er mogelijke significante gevolgen zijn voor beschermde gebieden (toetsing Wet Natuurbescherming);
- Er wezenlijke waarden en kenmerken van het Natuurnetwerk Nederland aangetast worden (Toepassing Omgevingsbeleid, Compensatiebeginsel Natuur, Recreatie en Landschap).

Om te onderzoeken of bovenstaande bepalingen overtreden of aangetast worden dient het plangebied onderzocht te worden, middels een bureaustudie en onderzoek naar de aanwezige flora en fauna door een deskundige op het gebied van ecologie.

Op 4 december 2019 hebben gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies een Flora- en fauna-inventarisatie verricht in het plangebied. Hierbij werd met name gelet op het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten. Daarnaast zijn de verschillende biotopen binnen het plangebied beoordeeld met betrekking tot potentieel voorkomende beschermde soorten.

Dit rapport geeft een overzicht van de voor het plangebied geldende natuurwetgeving, de aanwezigheid van beschermde gebieden in de nabije omgeving en de aanwezige en verwachte flora en fauna in het plangebied. Vervolgens wordt aangegeven of er bij het realiseren van de voorgenomen plannen schade verwacht wordt aan beschermde soorten. Met het oog op de algemene zorgplicht, die geldt voor alle planten- en diersoorten, worden waar mogelijk maatregelen beschreven, gericht op het voorkómen van schade.

2 Locatiebeschrijving

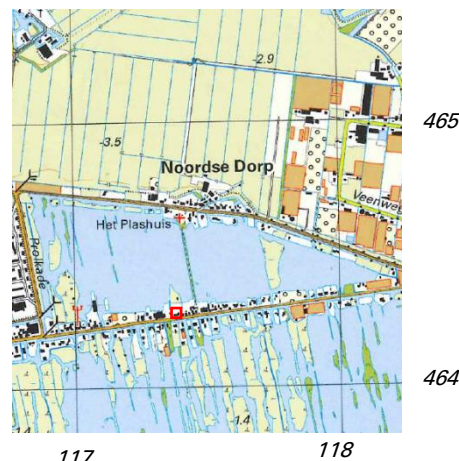
2.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt in de kilometervakken met de Amersfoortse coördinaten: 117, 464.

Het huidige kantoorpand bevindt zich aan de zuidzijde van het perceel. Het pand is gebouwd in 1989 en opgebouwd uit bakstenen, het dak is bedekt met betonnen dakpannen. Er is een spouwmuur aanwezig. Een gedeelte van het pand is betimmerd met houten planken, tussen de muur en de betimmering bevindt zich minder dan 10 cm ruimte. Er is een dakgoot aanwezig. Aan de voor- en westzijde van het kantoorpand bevindt zich een tuin. Daarnaast is er een oprit met betonplaten, rijplaten en pontons. Aan de noordzijde van het plangebied bevindt zich een aantal bouwketen en containers. Hier is de bodem sterk vastgereden met zware wagens en de bodem van het plangebied is ook grotendeels verhard.

Ten noorden van het plangebied groeien veel verschillende soorten volwassen bomen en struiken. Aan de oostzijde van het plangebied groeit een houtwal met spontaan opgekomen jonge bomen en struiken.

Het plangebied wordt aan de zuidkant begrenst door een weg, de Voorweg, aan de noordkant door bouwketen en containers. Aan de oostkant wordt het plangebied begrenst door een houtwal en aan de westkant door een parkeerplaats en een houtwal.

Figuur 1 Het plangebied (rode contour)

2.2 Plannen

Vink+Veenman is voornemens drie woningen te realiseren aan Voorweg 47-51 te Noorden. Het bestaande kantoor dient daarvoor gesloopt te worden.

Figuur 2 Voorlopig verkavelingsplan Voorweg 47-51 (plangebied: gele contour)

Figuur 3 Voorzijde kantoorpand Voorweg

Figuur 4 Achterzijde kantoorpand Voorweg

3 Toetsingskader

3.1 Europese richtlijnen

Binnen de Europese Unie vormen de Natura2000-gebieden een netwerk van beschermde natuur. Het doel van deze gebieden is het behoud van de biodiversiteit in Europa. Het beschermen van kwetsbare planten en dieren en hun leefgebieden is hierbij het uitgangspunt.

Deze richtlijnen zijn in Europa uitgewerkt in de Vogel- en Habitatrichtlijn. In de Nederlandse wetgeving zijn deze geïmplementeerd in de Wet Natuurbescherming. Deze wet is van kracht geworden op 1 januari 2017.

3.2 Landelijk natuurbeleid- en wetgeving

3.2.1 Wet Natuurbescherming 2017 (Wnb)

In de Wet Natuurbescherming zijn per 1 januari 2017 drie wetten opgenomen, te weten de *Natuurbeschermingswet*, *Flora- en faunawet* en *Boswet*.

Natura2000-gebieden

In Nederland zijn gebieden aangewezen als speciale beschermingszones. Deze gebieden vallen onder de Vogelrichtlijn en/of de Habitatrichtlijn en worden aangeduid als Natura2000-gebieden. Voor deze gebieden zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd. Per provincie is het college van Gedeputeerde Staten verantwoordelijk voor het treffen van instandhoudingsmaatregelen en passende maatregelen. Tevens heeft de provincie de bevoegdheid om bijzondere landschappen of bijzondere provinciale natuurgebieden aan te wijzen, mits deze niet reeds onder een Natura2000-gebied vallen.

Activiteiten die mogelijk negatieve gevolgen hebben voor de kwaliteit van de natuurlijke habitats, of die habitats van soorten kunnen verslechteren of een significant verstorend effect zouden kunnen hebben op aangewezen soorten binnen een gebied, zijn vergunningsplichtig.

Soorten

De soortenbescherming is bedoeld om in het wild levende planten- en diersoorten te beschermen als er werkzaamheden plaatsvinden in en rond het leefgebied van een soort. In de Wet Natuurbescherming worden drie beschermingsregimes onderscheiden; Europees beschermde soorten vallen onder beschermingsregimes soorten 'Vogelrichtlijn (wnb-vrl)' en beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn' (wnb-hrl) en nationaal beschermde soorten vallen onder beschermingsregime 'andere soorten' (wnb- andere soorten).

Werkzaamheden die schade kunnen veroorzaken aan soorten zijn, o.a; (ver)bouwen, slopen, of wegen aanleggen, water dempen en graven. Voor werkzaamheden die geen schade veroorzaken aan beschermde soorten, hoeft vooraf niets geregeld te worden. Als het echter onmogelijk is om schade aan beschermde soorten te voorkomen, dan moet vooraf bepaald worden of er een vrijstelling geldt of dat er een ontheffing moet worden aangevraagd.

De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of ontheffing zijn afhankelijk van de mate van bescherming van de planten- en diersoorten die binnen het plangebied voorkomen.

Wanneer in geval van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting schade ontstaat aan beschermde planten en dieren, is het mogelijk te werken met een goedgekeurde gedragscode die toepasbaar is voor de geplande activiteiten en de aangetroffen soorten. Indien dit niet het geval is en er schade ontstaat aan beschermde soorten dient een ontheffing te worden aangevraagd. Ontheffingen worden aangevraagd bij de provincie. De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of ontheffing zijn afhankelijk van de mate van bescherming van de planten- en diersoorten die binnen het plangebied voorkomen. Een ontheffing wordt alleen toegekend als de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar brengen.

Het integreren van ecologische maatregelen in het plan kan een ontheffingsaanvraag voorkomen. Hierbij gaat het om het consolideren van het leefgebied van populaties. Deze maatregelen dienen voorafgaande aan de werkzaamheden uitgevoerd te worden om zo de functionaliteit van het plangebied voor de beschermde soort(en) ten allen tijden te behouden. Het gaat daarbij dus om het voorkómen van schade (zie figuur 5). Deze ecologische maatregelen dienen opgesteld te worden door of in samenwerking met een ter zake kundige.

Figuur 5: Stappenplan onderzoek Wet natuurbescherming (Bron: www.regelink.net)

In het kader van de Wet natuurbescherming zijn alle vogels beschermd. Tijdens het broedseizoen zijn de nesten van alle vogels beschermd en mogen niet verontrust worden. Nesten van sommige vogelsoorten zijn jaarrond beschermd. Ten aanzien van jaarrond beschermde nesten onderscheidt de Wnb vijf categorieën: nesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (1), nesten van koloniebroeders

die jaarlijks dezelfde vaste broedplaats hebben (2), nesten van vogels die niet in kolonie broeden maar wel jaarlijks dezelfde vaste broedplek hebben (3), nesten van vogels die jaarlijks gebruik maken van hetzelfde nest (4) en ten slotte nesten van vogels die geneigd zijn terug te keren naar de broedplek van het vorige jaar, maar wel flexibel genoeg zijn om zich elders te vestigen indien nodig (5). De nesten van de vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd. De nesten van de soorten in categorie (5) zijn jaarrond beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn of als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Algemene zorgplicht (artikel 1.11)

Voor Natura2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende planten- en diersoorten geldt de algemene zorgplicht. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen kan hebben voor Natura2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en flora en/of fauna, deze handelingen achterwege dient te laten, of verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

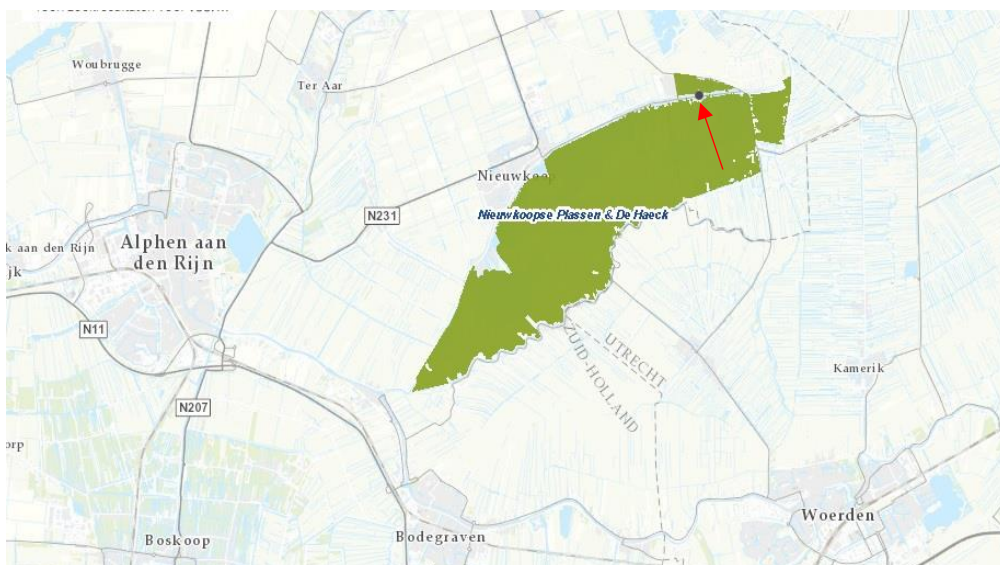
Houtopstanden, hout en houtproducten

Het is verboden om een houtopstand buiten de grenzen van de bebouwde kom geheel of gedeeltelijk te kappen, zonder hier voorafgaande aan de werkzaamheden melding van te doen bij Gedeputeerde Staten. Indien er houtopstand gekapt moet worden geldt er een herplantplicht.

Let wel, hakhoutbeheer geldt als bestendig beheer. Het gaat om kappen ter verwijdering op korte of langere termijn.

Toetsing Wet Natuurbescherming 2017

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura2000-gebied of bijzondere provinciale natuurgebied.

Figuur 6 Ligging Natura2000-gebied t.o.v. plangebied (bron: www.pzh.nl)

Het plangebied ligt tussen twee delen van het Natura2000 gebied 'Nieuwkoopse Plassen & De Haeck'. De afstand van het plangebied tot het Natura2000-gebied is 30 meter. Een meer gedetailleerde weergave van de situatie is zichtbaar in figuur 7.

Figuur 7 Ligging Natura2000-gebied t.o.v. plangebied, detail (bron: www.pzh.nl)

Doelsoorten van het Natura2000-gebied 'Nieuwkoopse Plassen & De Haeck' zijn: Noordse woelmuis, Bittervoorn, Gestreepte waterroofkever, Groenknolorchis, Kleine modderkruiper, Meervleermuis, Platte schijfhoren, Rivierdonderpad, Zeggekorfslak, Grote zilverreiger, Kolgans, Krakeend, Purperreiger, Rietzanger, Roerdomp, Smient, Snor, Zwarte stern en Zwartkopmeeuw.

Een deel van deze doelsoorten komt uitsluitend voor binnen het Natura2000-gebied. Andere soorten, zoals Smient, Krakeend, Grote zilverreiger en Kolgans foerageren ook in de ruimere omgeving van het Natura2000-gebied. Het plangebied is echter niet geschikt voor deze soorten als foerageergebied. Negatieve effecten op de doelsoorten van de Natura2000-gebieden zijn derhalve niet aan de orde.

In het Natura2000-gebied 'Nieuwkoopse Plassen & De Haeck' komen verschillende habitattypen voor, zoals Kranswierwateren, Vochtige heiden, Overgangs- en trilvenen en Blauwgraslanden, die 'zeer gevoelig' zijn voor stikstof. Daarnaast zijn er enkele habitattypen bestempeld als 'gevoelig' voor stikstof.

Voor het slopen van het pand en het realiseren van de woningen is een Aeries-berekening uitgevoerd door Stalbouw.nl. Hierbij is de stikstofemissie voor het plan berekend. Er is berekend wat de emissie is gedurende de aanlegfase en de gebruiksfase.

Het programma Aeries rekent alle (Natura2000-)gebieden door waar een mogelijk effect op kan zijn. Hieronder volgt een korte samenvatting. Voor meer informatie zie meegestuurde stukken van Stalbouw.nl.

In de aanlegfase betreft het slopen van het kantoorpand, aanleggen van verharding ten behoeve van parkeerplaatsen en het bouwen van drie nieuwe woningen. Er is rekening gehouden met de volgende uitgangspunten.

- Een bouwperiode van 12 maanden;
- Aanvoer van materialen door vrachtverkeer (zwaar,- middel en licht);
- Het komen en gaan van personeel voor de bouw per busjes;
- Op de locatie zal in de aanlegfase gebruik gemaakt worden van een heimachine, een graafkraan en betonmixers.

In de gebruiksfase worden de woningen daadwerkelijk gebruikt. Gezien de drie woningen zonder aardgasaansluiting worden gerealiseerd, is er geen sprake van stikstofemissie. Wel

is in de berekening uitstoot meegenomen van 'licht verkeer vanuit woningen'. Er is geen sprake van vrachtverkeer of middelzwaar verkeer.

De grenswaarde voor de uitstoot van stikstof is 0,00 mol/ha/jr. Uit de berekeningen blijkt dat de emissie uitstoot van de gewenste situatie voor de aanleg- en de gebruiksfase hoger is dan 0,00 mol N per ha/jr, dit maakt de aanvraag vergunningplichtig. Uit de verschilberekening blijkt echter dat het initiatief niet leidt tot een toename in depositie. Er is geen sprake van een toename in depositie omdat in de aanlegfase gebruik gemaakt wordt van vrij nieuwe werktuigen, voor wat betreft de gebruiksfase is het van belang dat deze gasloos uitgevoerd wordt.

Aan de hand van de depositieberekeningen kan geconcludeerd worden dat het voorgenomen plan, leidt tot een depositie welke hoger is dan 0,0 mol N per ha/jr. op het gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck. In dit geval is er een vergunningplicht in het kader van de Wet natuurbescherming, gebiedsbescherming. Ten opzichte van de referentiesituatie is er echter geen sprake van een toename in depositie. Er is geen sprake van significant negatieve effecten.

Negatieve effecten op de doelsoorten van de Natura-2000 gebieden zijn derhalve niet aan de orde.

Een uitgebreide beschrijving van de flora en fauna binnen het plangebied is te vinden in hoofdstuk 4.

Het plangebied ligt binnen de bebouwde kom van de gemeente Nieuwkoop. Er is geen sprake van het kappen van houtopstanden. De herplantplicht in het kader van de Wet Natuurbescherming is daarom niet aan de orde.

3.2.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland, in de wet benoemd als de (voormalige) Ecologische Hoofdstructuur (EHS), is een netwerk van natuurgebieden in Nederland om de biodiversiteit te behouden en te versterken. Via dit netwerk kunnen planten en dieren zich verspreiden, waardoor de kans op uitsterven verkleind wordt. De NNN bestaat uit:

- Natura 2000 gebieden;
- bestaande natuurgebieden, zoals de Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, die beheerd worden volgens agrarisch natuurbeheer en;
- grote wateren, zoals meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en Waddenzee.

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan van 1990, en via de planologische kernbeslissing Nota Ruimte van de voormalige Ministeries van VROM, LNV, V&W en EZ (2006) voortgezet in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, opgesteld door het Ministerie van I&M (2012). In 1995 werden de doelsoorten en natuurdoeltypen gedefinieerd, die in 2000 werden doorgevoerd in de provinciale plannen. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor de uitvoering van de NNN.

De natuur in de NNN is beschermd middels een 'nee, tenzij'-regime. Binnen de NNN zijn nieuwe projecten, plannen en handelingen met een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN niet toegestaan, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang en reële alternatieven ontbreken. Eventuele schade moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd en/of gecompenseerd.

Toetsing Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied maakt geen deel uit van een NNN-gebied (zie figuur 8). Ook zijn er geen bijzondere landschapselementen aanwezig in het plangebied. De ruimtelijke ingrepen die verband houden met de sloop van het kantoorpand en bouw van de drie woningen zullen vanwege de ligging van het plangebied geen schade veroorzaken aan de NNN.

Figuur 8: Ligging NNN-gebieden t.o.v. het plangebied (rode contour) (bron: www.ruimtelijkeplannenzuidholland.nl)

3.2.3 Omgevingsvisie en Omgevingsverordening (1 april 2019) en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013)

Op 1 april 2019 is het Omgevingsbeleid in werking getreden. In het Omgevingsbeleid heeft de Provincie Zuid-Holland verschillende beleidsplannen voor de fysieke leefomgeving samengebracht. De voorheen fungerende Visie ruimte en mobiliteit (VRM) is ook opgenomen in het Omgevingsbeleid. Met dit nieuwe beleid heeft de provincie voorgesorteerd op de Omgevingswet die in 2021 in werking treedt. Het Omgevingsbeleid bestaat uit de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening.

In het nieuwe Omgevingsbeleid zet de provincie in op een betere relatie tussen stad en land. En een betere samenhang tussen de verschillende functies binnen de groene ruimte, zoals landbouw, natuur, recreatie, water en cultuurhistorie. Er moet een samenhangend stelsel komen van de verschillende groene ruimtes en de stad, de zogenoemde groenblauwe structuur. Bescherming van natuurgebieden en het Natuurnetwerk Nederland zijn hiervan belangrijke onderdelen.

Het ontwikkelen van nieuwe plannen kan inbreuk maken op te beschermen waarden in het landschap. In sommige gevallen is het noodzakelijk dat er compensatie plaatsvindt als er specifieke natuur-, recreatie- of landschapswaarden verloren gaan. GS heeft hiervoor in mei 2013 de beleidsregel compensatie natuur, recreatie en landschap Zuid-Holland 2013 vastgesteld. Deze beleidsregel is opgenomen in de Omgevingsverordening.

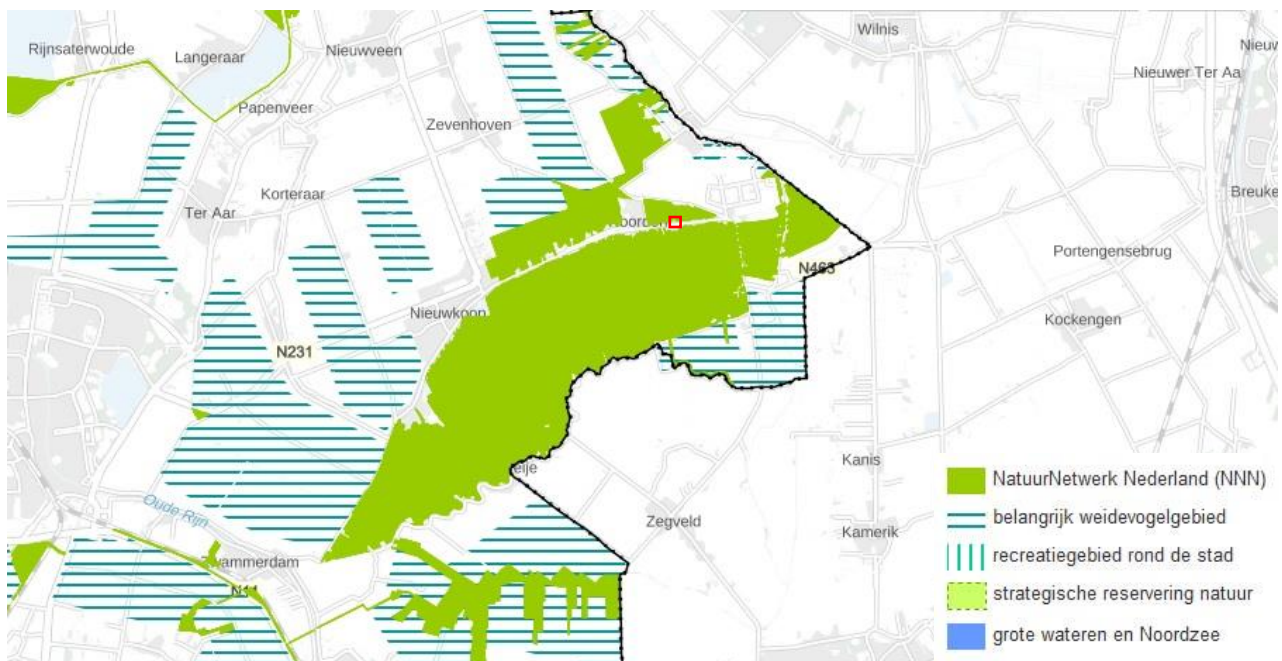
In deze beleidsregel is voor een aantal gebieden compensatie noodzakelijk bij het verlies van ecologische waarden. Dit zijn;

- het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS);
- de belangrijke weidevogelgebieden;
- de recreatiegebieden om de stad;
- strategische reservering natuur;
- de karakteristieke landschapselementen.

Biotopen voor Rode lijstsoorten zijn niet langer compensatie plichtig.

Toetsing Omgevingsvisie en Omgevingsverordening en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland

Bovenstaande elementen zijn in en rond het plangebied niet aanwezig. De afstand tot het plangebied bedraagt 1,2 km. Er zal daardoor geen afbreuk plaatsvinden op het belangrijkste weidevogelgebied.

*Figuur 9 Ligging belangrijk weidevogelgebied t.o.v. het plangebied (rood)
(bron:ruimtelijkeplannenzuidholland.nl, kaart 7)*

4 Resultaten onderzoek

4.1 Methode

Voordat begonnen is met het verkennend veldonderzoek, is een korte, grondige bureaustudie uitgevoerd, waarbij diverse internetsites, relevante artikelen en verspreidingskaarten (o.a. RAVON) zijn geraadpleegd, om te bepalen welke beschermde planten- en diersoorten in het plangebied zouden kunnen voorkomen. De bureaustudie dient ertoe een meer gerichte, effectieve en efficiënte veldinventarisatie te kunnen uitvoeren.

Op woensdag 4 december 2019 hebben gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies een Flora- en fauna-inventarisatie gedaan in het plangebied. Tevens is tijdens de inventarisatie op 4 december een indicierend vooronderzoek uitgevoerd met betrekking tot vleermuizen. Hierbij is middels de checklist van het Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur geïnventariseerd welke functies het plangebied ten aanzien van vleermuizen zou kunnen vervullen.

4.2 Flora

In de tuin bij het kantoorpand staan verschillende soorten planten en struiken zoals Lavendel, Buxus, Acers. Ook bevindt zich klimop tegen de muur aan de oostkant van het pand. Daar bevindt zich ook een houtwal waar Clematis, Judaspenning en Laurus groeien. Ook groeien er enkele bomen waaronder Zwarte Els, Es en Schietwilg. Aan de noordzijde van het plangebied (achterzijde van het kantoorpand) groeit een berk met een diameter van >30 cm. Uit gerichte inspectie bleek dat zich geen holtes in deze boom bevonden.

Op het perceel, net buiten het plangebied aan de noordkant, groeien vele soorten bomen zoals Leilandy, Berk, Els, Zwarte Els, Wilg en struiken zoals Heermoes.

Figuur 10 Klimop langs kantoorpand

Figuur 11 Begroeiing aan noordkant perceel, net buiten plangebied

Tijdens de veldinventarisatie zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen in het plangebied. Uit de bureaustudie blijkt dat de beschermde soorten Naaldenkervel (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'ernstig bedreigd') en Groenknolorchis (wnb-hrl / Rode lijst status 'bedreigd') voorkomen in de omgeving (0-1 km) van het plangebied.

Naaldenkervel heeft de voorkeur voor een zonnige standplaats. De soort houdt van droge tot matig vochtige, kalkrijke, basische leem- en lössgronden. Deze gronden dienen stikstofarm tot matig-stikstofrijk te zijn. De soort komt ook voor op zandige rivierklei of zeeklei. Binnen het plangebied zijn geen geschikte biotopen aanwezig voor deze soort. De aanwezigheid van de Naaldenkervel kan worden *uitgesloten*.

De Groenknolorchis komt voor in de duinen bij de zee en ook in laagveenmoerassen. Deze plant heeft een voorkeur voor natte, voedsel- en stikstofarme gronden die zwak zuur tot kalkhoudend zijn. Ze komen o.a. voor in duinvalleien, trilvenen, kalkmoerassen, veenmosrietland en in de randen van rietlanden. De Groenknolorchis groeit met name rond de Noordeinderplas (ten zuidwesten van het plangebied) en rond de plas "Wijde van de Vliet", 1 km ten zuiden van het plangebied. Binnen het plangebied zijn geen geschikte biotopen aanwezig voor deze soort. Er komt in het plangebied geen zure, stikstofarme bodem voor. De bodem is sterk verstoord en verhard. De aanwezigheid van de Groenknolorchis kan worden *uitgesloten*.

4.3 Fauna

4.3.1 Vogels

Tijdens de inventarisatie zijn verschillende algemene vogelsoorten waargenomen in de omgeving van het plangebied, zoals Pimpelmees, Koolmees, Vink, Roodborst en Goudhaantje.

Alle vogels zijn beschermd in het kader van de Wet Natuurbescherming. De nesten van alle vogels zijn tijdens het broedseizoen beschermd en mogen niet opzettelijk verontrust worden. Er zijn geen broedende vogels aangetroffen omdat de inventarisatie buiten het broedseizoen is uitgevoerd.

Figuur 12 Dak kantoorpand

Jaarrond beschermde nesten

Nesten van enkele vogelsoorten, zoals Gierzwaluw, Huismus en verschillende uilensoorten, zijn jaarrond beschermd. Gierzwaluw en Huismus zijn voor hun nestlocatie gebonden aan menselijke bebouwing. Ze maken hun nesten bijvoorbeeld onder dakpannen van schuren en woningen.

Kantoorpand

Door middel van het lichten van dakpannen is de aanwezigheid van (oude) nesten gecontroleerd en de aanwezigheid is uitgesloten.

Begroeiing

Ook zijn binnen de in het plangebied aanwezige bomen zijn geen jaarrond beschermde nesten of geschikte locaties voor jaarrond beschermde nesten aangetroffen.

Jaarrond beschermde nesten zijn niet aanwezig binnen het plangebied.

4.3.2 Vissen

Uit de bureaustudie blijkt dat er geen beschermde soorten voorkomen in de omgeving van het plangebied.

4.3.3 *Amfibieën*

Tijdens de veldinventarisatie zijn geen beschermde amfibieën aangetroffen binnen het plangebied. Er kan aangenomen worden dat Bastaardkikker, Bruine Kikker, Groene kikker, Gewone pad, Kleine watersalamander, Meerkikker (allen wnb-andere soorten) voorkomen binnen het plangebied (0-1km). Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Wet Natuurbescherming in de Provincie Zuid-Holland.

Uit de bureaustudie blijkt dat de beschermde Heikikker (wnb-hrl / Rode lijst status 'thans niet bedreigd') en de Rugstreeppad (wnb-hrl / Rode lijst status 'gevoelig') voorkomen in en rond het plangebied (0-1 km).

De Heikikker komt voor in o.a. vochtige heidegebieden en hoog- en laagveengebieden. Hij geeft de voorkeur aan schrale omstandigheden. Voor de voortplanting is hij afhankelijk van ondiep zuur (pH 4 – 5,5) water met oevervegetatie. Verder moet er voldoende ruige en structuurrijke vegetatie aanwezig zijn waar deze kikker kan schuilen tegen predatoren. Het is bekend dat de Heikikker voorkomt in de Nieuwkoopse Plassen, minder dan 50 meter van het plangebied. Het plangebied en directe omgeving is niet schraal maar juist voedselrijk. Binnen het plangebied is geen natuurlijke, structuurrijke vegetatie aanwezig met zure omstandigheden. Het plangebied bestaat uit een tuin en is grotendeels verhard. De aanwezigheid van deze soort kan worden *uitgesloten*.

De Rugstreeppad komt voornamelijk voor op zandige terreinen met een betrekkelijk hoge dynamiek, zoals de duinen, de uiterwaarden van grote rivieren, opgespoten terreinen, heidevelden en akkers.

Voor de voortplanting maakt de Rugstreeppad gebruik van ondiepe plassen en poelen om haar eieren in af te zetten. De Rugstreeppad maakt voor de overwintering gebruik van rommelhoekjes met opgeslagen stenen of van braakliggende zandhopen, waarin hij zich makkelijk kan ingraven. Op het moment dat er binnen het plangebied hopen zand voor langere tijd braak komen te liggen, wordt het gebied wel aantrekkelijk als overwinteringsgebied. De Rugstreeppad staat erom bekend dat hij lange afstanden kan afleggen op zoek naar een geschikte overwinteringslocatie. De voorwaarden voor een verblijf van de Rugstreeppad zijn *niet* aanwezig in het plangebied. Er werden geen poelen of geschikte overwinteringslocaties aangetroffen waar de soort zich hoog en relatief droog kan ingraven. Tevens is het terrein sterk verhard. De aanwezigheid van de Rugstreeppad in het plangebied kan worden *uitgesloten*.

Op basis van de geraadpleegde verspreidingskaarten worden binnen het plangebied geen andere (streng) beschermde amfibieën verwacht.

4.3.4 *Reptielen*

Tijdens de inventarisatie zijn geen beschermde reptielen aangetroffen. Uit de geraadpleegde verspreidingskaarten blijkt dat er geen beschermde reptielen voorkomen in (de omgeving van) het plangebied.

4.3.5 *Grondgebonden zoogdieren*

Uit de bureaustudie blijkt dat er meerdere zoogdiersoorten voorkomen in en rond het plangebied, zoals Bosmuis, Bunzing, Dwergmuis, Dwergspitsmuis, Egel, Haas, Hermelijn, Huisspitsmuis, Konijn, Ree, Veldmuis, Vos en Wezel (allen wnb-andere soorten) (0-1km). Gewone bosspitsmuis en Woelrat (wnb-andere soorten) komen voor in de wijdere

omgeving van het plangebied (1-5km). Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Wet natuurbescherming in de provincie Zuid-Holland.

Tevens komen in de directe omgeving van het plangebied (0-1 km) een aantal beschermde soorten voor: Boommarter, Noorse Woelmuis, Otter en Waterspitsmuis.

De Boommarter (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') leeft met name in bosrijk gebied. Boommarters kiezen hun rustplaatsen vaak in boomholten in een rustige omgeving. Binnen het plangebied bevinden zich geen bomen met een holte waar de boommarter een rustplaats in kan vinden. Daarnaast zijn er zijn geen sporen aangetroffen in de vorm van vraatsporen of uitwerpselen. De aanwezigheid van de boommarter binnen het plangebied kan worden *uitgesloten*. Het plangebied is niet rustig genoeg; het grenst aan een drukke weg, de Voorweg.

De Noordse woelmuis (wnb-hrl / Rode lijst status 'kwetsbaar') leeft in gebieden met hoge vegetatie en vooral grasachtige planten. Hij geeft de voorkeur aan natte terreinen, zoals rietland, moeras, zeer extensief gebruikte weilanden, drassige hooilanden, vochtige duinvalleien en periodiek overstroomde terreinen. Het plangebied voldoet *niet* aan de voorwaarden die de Noordse woelmuis stelt aan zijn leefgebied, het is namelijk grotendeels tuin en een deels verhard erf. De aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied kan worden *uitgesloten*.

De Otter (wnb-hrl / Rode lijst status 'verdwenen uit NL') leeft in oevers met voldoende oevervegetatie om te schuilen en te rusten. Hij komt o.a. voor in meren, plassen, rivieren, kanalen, beken en moerassen. Hij heeft de voorkeur voor schoon, zoet water. Binnen het plangebied is geen water aanwezig. Het plangebied is te gecultiveerd en te onrustig, het grenst aan een drukke weg. Daarnaast is binnen het plangebied geen geschikt, natuurlijk biotoop aanwezig voor de Otter. De aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied kan worden *uitgesloten*.

De Waterspitsmuis (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') komt voor langs schone sloten die niet te voedselrijk zijn. De sloten dienen een goede watervegetatie te hebben en ruige oevers. De Waterspitsmuis is zeer schuw en kan zich letterlijk doodschrikken van een hard geluid. Het plangebied voldoet door het ontbreken van water en dus goede watervegetatie en ruige oevers *niet* aan de specifieke eisen die de Waterspitsmuis stelt aan zijn leefgebied. Tevens is er niet voldoende rust aanwezig, het plangebied grenst aan een intensief gebruikte weg, de Voorweg. De aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied kan worden *uitgesloten*.

Er is binnen het plangebied geen geschikt biotoop aangetroffen voor beschermde zoogdieren. Deze worden hier derhalve niet verwacht.

4.3.6 Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld in deze rapportage. Alle vleermuizen die voorkomen in Nederland zijn beschermd (wnb-hrl).

Uit de bureaustudie blijkt dat er verschillende beschermde vleermuissoorten voorkomen in en rond het plangebied, zoals Gewone dwergvleermuis, Gewone/Kleine/Ruige dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis (0-1 km). Baardvleermuis en Laatvlieger komen voor in de ruimere omgeving van het plangebied (1-5 km).

Tijdens de veldinventarisatie is een indicierend vooronderzoek uitgevoerd met betrekking tot vleermuizen. Hierbij is middels de checklist van het Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur geïnventariseerd welke functies het plangebied ten aanzien van vleermuizen zou kunnen vervullen.

Door middel van een bouwkundige inspectie is het bestaande kantoorpand onderzocht op de aanwezigheid van vleermuisverblijven. In het kantoorpand is een spouwmuur aanwezig, en de buitenmuur bevat open stootvoegen. Veruit de meeste stootvoegen bevinden zich dicht bij de grond, waardoor vleermuizen er niet in of uit kunnen vliegen wegens gebrek aan voldoende vlieghoogte. Slechts enkele stootvoegen bevinden zich hoger op de muur. De diepte van deze hoge stootvoegen is onderzocht en betrof niet meer dan 10 cm. De stootvoegen bleken opmerkelijk genoeg dood te lopen en geen verbinding te hebben met de spouw. Zij zijn daardoor niet bruikbaar voor vleermuizen.

Figuur 13 Onderzoek stootvoegen

Figuur 14 Onderzoek luifel

Figuur 15 Onderzoek betimmering

Figuur 16 Onderzoek sporen vleermuizen

Tijdens de bouwkundige inspectie is het hele gebouw zorgvuldig en grondig onderzocht op sporen van vleermuizen, zoals keutels. Een voorbeeld hiervan is te zien op figuur 16, waar op de rand van de zonwering nauwkeurig naar sporen wordt gezocht. Aanvankelijk leek er ruimte voor vleermuizen te zijn tussen de houten betimmering en de muur. Bij nader onderzoek bleek de beschikbare ruimte te weinig (minder dan 10 cm) en daarna dood te lopen. Er is op die hoogte horizontaal een afsluitende balk in de constructie.

Hierdoor is het niet geschikt als vleermuisverblijf. Tevens is er geen goed, stabiel microklimaat aanwezig.

Aan de voorzijde van het pand bevindt zich een houten luifel met enkele kieren. De holle binnenzijde is echter niet geschikt als vleermuisverblijf door gebrek aan voldoende beschutting om een stabiel binnenklimaat te kunnen bieden.

Binnen het plangebied is een Berk aangetroffen met een diameter van meer dan 30 cm. Bij nauwgezet onderzoek zijn echter geen holtes aangetroffen waar zich een vleermuisverblijf zou kunnen bevinden.

De houtwal aan de oostkant van het plangebied kan wel onderdeel zijn van het foerageergebied van verschillende soorten vleermuizen. Foerageergebied is alleen beschermd indien het van groot belang is voor de functionaliteit van de verblijfplaatsen van de soorten, doordat er onvoldoende alternatieven aanwezig zijn. Dit is hier niet aan de orde. Er is voldoende alternatief foerageergebied aanwezig in de begroeiing ten noorden van het plangebied. De geplande werkzaamheden zullen geen schade veroorzaken aan de gunstige staat van de instandhouding van de aanwezige populaties vleermuizen.

4.3.7 Overige soorten

Uit de bureaustudie blijkt dat de Gestreepte waterroofkever (wnb-hrl), Gevlekte witsnuitlibel (wnb-hrl / Rode lijst status 'bedreigd') en Groene glazenmaker (wnb-hrl / Rode lijst status 'bedreigd') voor komen in de omgeving van het plangebied (0-1 km). De Platte Schijfhoren komt voor in de ruimere omgeving van het plangebied (1-5 km).

De Gestreepte waterroofkever komt met name voor in sloten en kanalen met een breedte tussen de 1,5 en 20 meter. Het gewenste, heldere water is ongeveer 50 -150cm diep en er is weinig watervegetatie aanwezig met vooral drijvende en ondergedoken waterplanten. Er bevinden zich binnen het plangebied geen sloten en kanalen. De aanwezigheid van de Gestreepte waterroofkever kan worden *uitgesloten*.

Het leefgebied van de Gevlekte witsnuitlibel bestaat uit verlandingszones van laagveenmoerassen, bosplassen, hoogveen- en heide vennen en op de hoge zandgronden en randzones van hoogveen. Ook in de duinen komt deze soort voor. De wateren waarin deze soort leeft zijn helder, ondiep, matig voedselrijk en beschut met een matig tot rijke (oever)vegetatie. Het plangebied voldoet *niet* aan de voorwaarden die de Gevlekte witsnuitlibel stelt aan zijn leefgebied omdat er geen water is en er geen geschikte verlandingszones voorkomen. De aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied kan worden *uitgesloten*.

De Groene glazenmaker is voor zijn voortplanting afhankelijk van de waterplant Krabbenscheer. Binnen het plangebied zijn geen sloten waarin de waterplant Krabbenscheer groeit en er is geen rietvegetatie waar de soort in kan overnachten. De aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied kan worden *uitgesloten*.

Op basis van de biotoopkenmerken worden binnen het plangebied geen andere beschermde insecten, vlinders of andere ongewervelde soorten verwacht.

5 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk volgt een opsomming van de conclusies en aanbevelingen. Daarnaast wordt er aangegeven of er bij het realiseren van de nieuwbouwplannen schade verwacht wordt aan de beschermde soorten binnen het plangebied.

5.1 Conclusies en aanbevelingen

- Het plangebied heeft geen directe relatie met beschermde gebieden (Natura2000, NNN-gebieden of ecologische verbindingzones). Het plangebied is niet geschikt als foerageergebied voor de doelsoorten van de nabij gelegen Natura2000-gebieden. Daarbij heeft het plangebied niet dezelfde natuurlijke kenmerken als het Natura2000-gebied 'Nieuwkoopse Plassen & De Haeck'. Schade aan Natura2000-doelsoorten is derhalve niet aan de orde.
- Voor de nieuwe ontwikkeling er getoetst of er sprake is van stikstof depositie op de natuurgebieden. De grenswaarde voor de uitstoot van stikstof is 0,00 mol/ha/jr. Aan de hand van de depositieberekeningen kan geconcludeerd worden dat het voorgenomen plan, leidt tot een depositie welke hoger is dan 0,0 mol N per ha/jr. op het gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck. In dit geval is er een vergunningplicht in het kader van de Wet natuurbescherming, gebiedsbescherming. Ten opzichte van de referentiesituatie is er echter geen sprake van een toename in depositie. Er is geen sprake van significant negatieve effecten.
- Voor een deel van de beschermde soorten (Bosmuis, Bunzing, Dwergmuis, Dwergspitsmuis, Egel, Gewone bosspitsmuis, Haas, Hermelijn, Huisspitsmuis, Konijn, Ree, Veldmuis, Vos en Wezel en Woelrat) geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Wet Natuurbescherming door de provincie Zuid-Holland. Er hoeft voor deze soorten geen ontheffing aangevraagd te worden. Wel dient voor deze soorten de algemene zorgplicht in acht genomen te worden.
- Indien bomen en struiken verwijderd worden, dient dit bij voorkeur buiten het broedseizoen van vogels te gebeuren, zodat overtreding van de Wet natuurbescherming wordt voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli. De Wnb hanteert echter geen standaard periode voor het broedseizoen; van belang is of een nest bewoond is. Indien een bewoond nest wordt aangetroffen, mogen er geen werkzaamheden uitgevoerd worden die het nest verstoren. Vogelnesten die jaarrond beschermd worden door de Wnb, zijn niet aangetroffen of te verwachten binnen het plangebied. Voor aanvang van werkzaamheden tijdens het broedseizoen dient een terzake kundige een inspectie uit te voeren ten aanzien van eventuele broedende vogels.
- Uit de bureaustudie blijkt dat de beschermde Rugstreeppad (wnb-hrl / Rode lijst status 'gevoelig' en de Heikikker (wnb-hrl / Rode lijst status 'thans niet bedreigd') voor kunnen komen in de directe omgeving van het plangebied (0-1km). Het plangebied voldoet niet aan de specifieke eisen die deze beschermde soorten stellen aan hun leefgebied.

Op het moment dat er werkzaamheden gaan plaatsvinden kan het plangebied mogelijk wel geschikt worden als voortplantings- en overwinteringsgebied. Geadviseerd wordt te voorkomen dat er gedurende de voortplantingsperiode (globaal half april – augustus) water stagneert en er plassen en poelen ontstaan waar de Rugstreeppad haar eieren in af kan zetten. Tevens dient voorkomen te worden dat er lang zand/grond braak ligt gedurende de overwinteringsperiode (globaal van november – maart). Dit om ingraven voor overwintering te voorkomen.

- Tijdens de inventarisatie zijn geen beschermde reptielen aangetroffen. Uit de geraadpleegde verspreidingskaarten blijkt dat er geen beschermde reptielen voorkomen in (de omgeving van) het plangebied.
- Uit de bureaustudie blijkt dat de beschermde Boommarter, Noorse Woelmuis, Otter en Waterspitsmuis voor komen in het plangebied (0-1 km). Het plangebied voldoet niet aan de specifieke eisen die deze soorten stellen aan hun leefgebied. De aanwezigheid van deze soorten binnen het plangebied kan worden uitgesloten.
- Uit de bureaustudie blijkt dat er verschillende beschermde vleermuissoorten voorkomen in het plangebied, zoals Gewone dwergvleermuis, Gewone/Kleine/Ruige dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis (0-1 km). Baardvleermuis en Laatvlieger komen voor in de omgeving van het plangebied (1-5 km). Het kantoorpand is niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Binnen het plangebied is een Berk aangetroffen met een diameter van meer dan 30 cm. Er zijn echter geen holtes aangetroffen waar zich een vleermuisverblijf zou kunnen bevinden.
Foerageergebied is alleen beschermd indien het van groot belang is voor de functionaliteit van de verblijfplaatsen van de soorten, doordat er onvoldoende alternatieven aanwezig zijn. De omgeving van het plangebied blijft ongewijzigd zodat structuren die door vleermuizen worden gebruikt om te foerageren in stand blijven.
- Uit de bureaustudie blijkt dat de Gestreepte waterroofkever (wnb-hrl), Gevlekte witsnuitlibel (wnb-hrl / Rode lijst status 'bedreigd') en Groene glazenmaker (wnb-hrl / Rode lijst status 'bedreigd') voor komen in en rond het plangebied (0-1 km). De Platte Schijfhoren komt voor in de ruimere omgeving van het plangebied (1-5 km). Het plangebied voldoet niet aan de specifieke eisen die deze beschermde soorten stellen aan hun leefgebied. De aanwezigheid van deze soorten binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

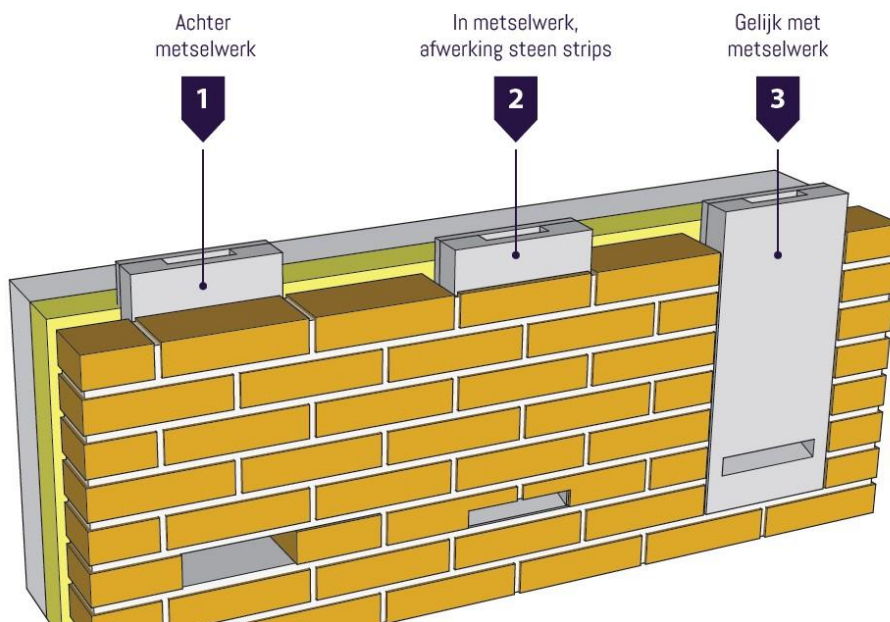
5.2 Samenvatting t.a.v. bescherming soorten

- Vogels: Voor aanvang van werkzaamheden tijdens het broedseizoen dient een *terzake kundige inspectie uit te voeren ten aanzien van eventuele broedende vogels.*
- Rugstreeppad: *Op het moment dat er werkzaamheden gaan plaatsvinden kan het plangebied mogelijk wel geschikt worden als voortplantings- en overwinteringsgebied. Geadviseerd wordt te voorkomen dat er gedurende de voortplantingsperiode (globaal half april – augustus) water stagneert en er plassen en poelen ontstaan waar de Rugstreeppad haar eieren in af kan zetten. Tevens dient voorkomen te worden dat er lang zand/grond braak ligt gedurende de overwinteringsperiode (globaal van november – maart). Dit om ingraven voor overwintering te voorkomen.*

5.3 Algemene Zorgplicht

Voor planten- en diersoorten geldt in het kader van de Wet Natuurbescherming de algemene zorgplicht. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen kan hebben voor flora en/of fauna, deze handelingen achterwege dient te laten of verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

In het kader van de zorgplicht wordt geadviseerd de nieuwe woningen natuurinclusief te ontwerpen en te bouwen met geïntegreerde ruimte voor onder meer huismussen en vleermuizen (zie figuur 17). Zo kan er in de nieuwbouw ruimte gemaakt worden voor beschermde soorten. Hierbij kan gedacht worden aan het inbouwen van nestkasten voor vogels, zoals Gierzwaluw en Huismus. Ook kan hierbij gedacht worden aan het inbouwen van vleermuisverblijven. Meer informatie is te vinden op www.bouwnatuurinclusief.nl.

Figuur 17 Voorbeeld inbouwkasten vleermuizen

6 Bronnen

Geraadpleegde literatuur

1. Uitgeverij 12 Provinciën, *Topografische Atlas Zuid-Holland 1:25.000*, Landsmeer 2012
2. Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, *Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming)*, dec 2015
3. Ecologica, *Wet natuurbescherming, samenvatting wijzigingen natuurwetgeving*, 5 november 2018
4. Ministerie van Landbouw, natuurbeheer en voedselkwaliteit, *Rode Lijsten*, Den Haag, 2004
5. Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur 2017. *Vleermuisprotocol 2017*, maart 2017
6. Provincie Zuid-Holland, *Omgevingsvisie, Omgevingsbeleid Zuid-Holland*, gewijzigd ontwerp, 22 januari 2019
7. Provincie Zuid-Holland, *Omgevingsverordening Zuid-Holland*, 22 februari 2019
8. Provincie Zuid-Holland, *Visie Ruimte en Mobiliteit*, geconsolideerd, in werking per 19 januari 2018 tot 1 april 2019
9. NDFF quickscanhulp.nl 03-12-2019

Geraadpleegde internetsites:

10. www.rijksoverheid.nl
11. www.bij12.nl
12. www.rvo.nl
13. www.regelink.net
14. www.ravon.nl
15. www.vleermuis.net
16. www.zuid-holland.nl
17. www.zoogdiervereniging.nl
18. www.ruimtelijkeplannenzuidholland.nl/omgevingsbeleid/
19. www.arcgis.com/home/webmap/viewer.html
20. www.waarneming.nl
21. www.bouwnatuurinclusief.nl

Watersnip Advies

Advies voor ecologie, landschap, water en recreatie

Watersnip v.o.f.

's-Gravenbroekseweg 154

2811 GK Reeuwijk

KvK 76653862

+31 (0)182-395460

www.watersnipadvies.info

advies@watersnip.info

